

SKEIBO VELFORENING
c/o Kjell Åge Olsen
1463 Fjellhamar

KLP Skadeforsikring

Kundenummer: 3762173
Avtalenummer: 1676997
Dato: 13.07.2021

Endret forsikringsavtale

PERIODE

01.07.2021 - 28.02.2022

AVTALEN INNEHOLDER	SIDE
FORSIKRINGSOVERSIKT Oversikt over alle forsikringer	2
FORSIKRINGSBEVIS	
Huseier	3
Huseier	6
SIKKERHETSFORSKRIFTER Hva sikrede må gjøre for å forebygge skade. Generelle sikkerhetsforskrifter som gjelder for flere forsikringer og sikkerhetsforskrifter per forsikring	9
VILKÅR Generelle vilkår som gjelder for flere forsikringer og vilkår per forsikring, viser hva som dekkes og ikke dekkes, i tillegg til erstatningsregler	16

KLP gir trygghet for virksomheten

ALLTID TILGJENGELIG

www.klp.no/kundeside

På Kundeside kan dere melde skade om uhellet er ute, og få oversikt over virksomhetens avtaler og hva dere er dekket for.

KUNDESENTER

55 54 85 00

Forsikringsoversikt

SKEIBO VELFORENING

FORSIKRING	PRIS PER ÅR (*)
Huseier	130 871
Huseier	33 348
Total pris for alle forsikringer	164 219 kroner

* Ved korttidsforsikringer gjelder prisen for den avtalte perioden.

BETALINGSMÅTE

Dere har valgt giro med 1 termin.

Kundenummer 3762173
 Avtalenummer 1676997
 Forsikringsperiode 01.07.2021 - 28.02.2022
 Forsikringstaker SKEIBO VELFORENING

Forsikringsbevis Huseier

Dekninger	Forsikringssum (kr)	Egenandel (kr)
Brannskade	Se spesifikasjon for det enkelte bygg nedenfor	10 000
Tyveri		10 000
Vannskade*		10 000
Kaskoskade		10 000
Naturskade		8 000
Glass i bygning		5 000
Huseieransvar	Se vilkår	10 000
Kriminalitet	Se vilkår	Se vilkår
Styreansvar	Se vilkår	Se vilkår
Rettshjelp	Se vilkår	Se vilkår
Kollektiv ulykke	Se vilkår	Se vilkår
Forsikringssted: Veslesetervegen 954 Forsikringsnr: 14459738		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	9 201 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	13 685	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Veslesetervegen 952 Forsikringsnr: 14459739		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	9 761 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	14 520	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 12 Forsikringsnr: 14459740		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	9 901 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	14 727	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 10 Forsikringsnr: 14459741		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	6 445 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	9 585	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 8 Forsikringsnr: 14459742		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	6 445 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	9 585	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 32 Forsikringsnr: 14459743		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 543 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	11 220	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 26 Forsikringsnr: 14459744		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 916 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	11 774	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 28 Forsikringsnr: 14459745		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 052 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	10 488	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Peer Gyntvegen 30 Forsikringsnr: 14459746		
Beskrivelse:		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 052 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	10 488	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Veslesetervegen 956 Forsikringsnr: 14459783		

Beskrivelse:			
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	9 201 000	Dekningstype:	Fullverdi
Pris per år:	13 683	Byggemåte:	Tre
Forsikringssted: Veslesetervegen 962 Forsikringsnr: 14760567			
Beskrivelse: 4-manns bolig			
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 473 000	Dekningstype:	Fullverdi
Pris per år:	11 116	Byggemåte:	Tre

Total pris per år	130 871 kroner
Periodepris	130 871 kroner
Naturskadepris	5 804 kroner

* Spesiell egenandel ved brudd på innvendige eldre rør. Se vilkår punkt 7.2.b Vannskader.

Forsikringen gjelder bygninger med fastmontert utstyr. I tillegg omfatter forsikringen felles inventar og løvsøre med kr. 300.000.

Vilkår og sikkerhetsforskrifter som gjelder for denne avtalen

[Generelle-Vilkår-GEN-02](#)

[Generelle-Sikkerhetsforskrifter-GEN-01](#)

[Vilkår: Huseier-EHU01-BYG-13](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Huseier-SIF-EHU01-BYG-12](#)

[Vilkår: Ansvar-Huseier-EHU01-ANS-06](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Ansvar-Huseier-SIF-EHU01-ANS-01](#)

[Vilkår: Rettshjelpforsikring-Huseier-EHU01-RET-05](#)

[Vilkår: Kriminalitet-AKR01-KRI-09](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Kriminalitet-SIF-AKR01-06](#)

[Vilkår: Styreansvar-AST01-STY-06](#)

[Vilkår: Kollektiv-ulykkesforsikring-Huseier-EHU01-ULY-03](#)

[Vilkår: Naturskade-EBO01-NAT-05](#)

Ansvarsbegrensning

Ansvarsbegrensninger - hva du må melde fra om ved endring av risikoen

Dersom risikoen endres - forsikringsgjenstanden benyttes på en annen måte enn avtalt og prisberegningen baseres på - eller det er gjort endringer som medfører høyere pris, kan erstatningen reduseres eller falle bort - hvis du ikke har meldt fra om dette (jf FAL §§ 4-6 og 4-7).

Ansvarsbegrensning bygning - sikrede må informere KLP dersom:

- Bygningens verdi øker etter påbygging eller ombygging
- Bygningen blir benyttet til annet formål enn avtalt
- Bygningen fraflyttes. For fraflyttet bygning dekkes kun brann og naturskade.

Dersom dette ikke gjøres, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, se forsikringsavtaleloven § 4-6.

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede må gjøre for å unngå skade

Sikkerhetsforskriftene sier hva som må gjøres for å begrense eller unngå skader. Erstatningen kan bli redusert eller falle bort hvis sikkerhetsforskriftene ikke overholdes (jf FAL § 4-8).

Sikkerhetsforskrifter for Huseier

1. Brann

- Offentlige lover og forskrifter skal følges - ansatte skal være orientert om brannforebyggende tiltak, bruk av sløkkeutstyr og alarmer
- Krav til rutiner for orden og renhold
- Krav til utendørs oppbevaring av avfall
- Krav til lagring av brennbart materiale
- Særskilte krav ved varme arbeider, og krav om sertifikater ved utførelse av arbeidet

2. Vann, annen væske og gass

- Utvendige ledninger må være lagt etter stedlige forskrifter
- Bygning skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer
- Særskilte krav til fraflyttede bygninger

3. Snøtyngde - krav til rydding av tak ved ekstraordinære snømengder**4. Tyveri** - krav til sikring av dører, vinduer, porter, luker og lignende i henhold til krav fra FG Skadeteknikk**5. Dataregistre og programmer** - krav til sikkerhetskopiering**6. Elektronisk utstyr** - krav til beskyttelse/vern på signal- og telesiden**7. Bygningsarbeid** - krav til forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner**8. Teknisk utstyr** - krav til bruk og vedlikehold av teknisk utstyr**9. Bygningsarbeid** - krav til skadeforebyggende tiltak under bygging, ombygging og rehabilitering**10. Gassanlegg** - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av gasstanker, rør og gassforbrukende utstyr**11. Brannalarmanlegg** - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av automatiske brannalarmanlegg**12. Sprinkleranlegg** - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av sprinkleranlegg - anleggseier må sørge for at anlegget blir kontrollert minst en gang i året**13. Vanntåkesystem** - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av vanntåkesystem**14. Huseier Ansvar**

- Oppbevaring av brannfarlig væske og andre kjemikalier: Det er tatt inn bestemmelser rundt kontroll av nedgravde tanker og sikring av overgrunns oppbevaringstanker.
- Varme arbeider: I forbindelse med visse typer arbeid er det fastsatt krav til sertifikater, tillatelser og entreprenørs ansvarsforsikring. Videre er det satt krav til at man har satt seg nøye inn i grunnforholdene på stedet.

15. Huseier Kriminalitet

- Anmeldelse til politiet
- Regnskapsførsel og internkontroll
- Sikkerhetstiltak for bruk av datasystemer.

16. Kollektiv ulykkesforsikring Huseier

- Legebehandling og undersøkelse: når et skadetilfelle er inntruffet, skal den forsikrede snarest søke lege, gjennomføre nødvendig behandling og følge legens forskrifter.

Detaljerte regler for hver sikkerhetsforskrift fremgår av forsikringsavtalen.

Melding om skade

Ved skade skal det så raskt som mulig meldes fra til KLP Skadeforsikring. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt KLP Skadeforsikring innen ett år etter at du fikk kunnskap om skaden.

Klagerett

Dersom du mener at KLP Skadeforsikring har gjort feil i saker som gjelder forsikringsavtalen eller skadeoppgjøret, kan det klages til: Finansklagenemnda, Postboks 53 Skøyen, 0212 Oslo www.finken.no

Forsikringsbevis Huseier

Dekninger	Forsikringssum (kr)	Egenandel (kr)
Brannskade	Se spesifikasjon for det enkelte bygg nedenfor	10 000
Tyveri		10 000
Vannskade*		10 000
Kaskoskade		10 000
Naturskade		8 000
Glass i bygning		5 000
Huseieransvar	Se vilkår	10 000
Kriminalitet	Se vilkår	Se vilkår
Styreansvar	Se vilkår	Se vilkår
Retts hjelp	Se vilkår	Se vilkår
Kollektiv ulykke	Se vilkår	Se vilkår
Forsikringssted: Sameiene Skeibo Velforening Forsikringsnr: 14459735		
Beskrivelse: Veslesetervegen 958 A-D		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 473 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	11 116	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Sameiene Skeibo Velforening Forsikringsnr: 14459736		
Beskrivelse: Veslesetervegen 950 A-D		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 473 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	11 116	Byggemåte: Tre
Forsikringssted: Sameiene Skeibo Velforening Forsikringsnr: 14459737		
Beskrivelse: Veslesetervegen 960		
Fullverdigrunnlag/førsterisikosum:	7 473 000	Dekningstype: Fullverdi
Pris per år:	11 116	Byggemåte: Tre
Total pris per år		33 348 kroner
Periodepris		33 348 kroner
Naturskadepris		1 479 kroner

* Spesiell egenandel ved brudd på innvendige eldre rør. Se vilkår punkt 7.2.b Vannskader.

Forsikringen gjelder bygninger med fastmontert utstyr. I tillegg omfatter forsikringen felles inventar og løsøre med kr. 300.000.

Vilkår og sikkerhetsforskrifter som gjelder for denne avtalen

[Generelle-Vilkår-GEN-02](#)

[Generelle-Sikkerhetsforskrifter-GEN-01](#)

[Vilkår: Huseier-EHU01-BYG-13](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Huseier-SIF-EHU01-BYG-12](#)

[Vilkår: Ansvar-Huseier-EHU01-ANS-06](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Ansvar-Huseier-SIF-EHU01-ANS-01](#)

[Vilkår: Retts hjelpforsikring-Huseier-EHU01-RET-05](#)

[Vilkår: Kriminalitet-AKR01-KRI-09](#)

[Sikkerhetsforskrifter: Kriminalitet-SIF-AKR01-06](#)

[Vilkår: Styreansvar-AST01-STY-06](#)

[Vilkår: Kollektiv-ulykkesforsikring-Huseier-EHU01-ULY-03](#)

[Vilkår: Naturskade-EBO01-NAT-05](#)

Ansvarsbegrensning

Ansvarsbegrensninger - hva du må melde fra om ved endring av risikoen

Dersom risikoen endres - forsikringsgjenstanden benyttes på en annen måte enn avtalt og prisberegningen baseres på - eller det er gjort endringer som medfører høyere pris, kan erstatningen reduseres eller falle bort - hvis du ikke har meldt fra om dette (jf FAL §§ 4-6 og 4-7).

Ansvarsbegrensning bygning - sikrede må informere KLP dersom:

- Bygningens verdi øker etter påbygging eller ombygging
- Bygningen blir benyttet til annet formål enn avtalt
- Bygningen fraflyttes. For fraflyttet bygning dekkes kun brann og naturskade.

Dersom dette ikke gjøres, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, se forsikringsavtaleloven § 4-6.

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede må gjøre for å unngå skade

Sikkerhetsforskriftene sier hva som må gjøres for å begrense eller unngå skader. Erstatningen kan bli redusert eller falle bort hvis sikkerhetsforskriftene ikke overholdes (jf FAL § 4-8).

Sikkerhetsforskrifter for Huseier

1. Brann

- Offentlige lover og forskrifter skal følges - ansatte skal være orientert om brannforebyggende tiltak, bruk av slukkeutstyr og alarmer
- Krav til rutiner for orden og renhold
- Krav til utendørs oppbevaring av avfall
- Krav til lagring av brennbart materiale
- Særskilte krav ved varme arbeider, og krav om sertifikater ved utførelse av arbeidet

2. Vann, annen væske og gass

- Utvendige ledninger må være lagt etter stedlige forskrifter
- Bygning skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskaider
- Særskilte krav til fraflyttede bygninger

3. Snøtyngde - krav til rydding av tak ved ekstraordinære snømengder

4. Tyveri - krav til sikring av dører, vinduer, porter, luker og lignende i henhold til krav fra FG Skadeteknikk

5. Dataregistre og programmer - krav til sikkerhetskopiering

6. Elektronisk utstyr - krav til beskyttelse/vern på signal- og telesiden

7. Bygningsarbeid - krav til forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner

8. Teknisk utstyr - krav til bruk og vedlikehold av teknisk utstyr

9. Bygningsarbeid - krav til skadeforebyggende tiltak under bygging, ombygging og rehabilitering

10. Gassanlegg - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av gasstanker, rør og gassforbrukende utstyr

11. Brannalarmanlegg - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av automatiske brannalarmanlegg

12. Sprinkleranlegg - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av sprinkleranlegg - anleggseier må sørge for at anlegget blir kontrollert minst en gang i året

13. Vanntåkesystem - krav til installasjon, vedlikehold og kontroll av vanntåkesystem

14. Huseier Ansvar

- Oppbevaring av brannfarlig væske og andre kjemikalier: Det er tatt inn bestemmelser rundt kontroll av nedgravde tanker og sikring av overgrunns oppbevaringstanker.
- Varme arbeider: I forbindelse med visse typer arbeid er det fastsatt krav til sertifikater, tillatelser og entreprenørs ansvarsforsikring. Videre er det satt krav til at man har satt seg nøye inn i grunnforholdene på stedet.

15. Huseier Kriminalitet

- Anmeldelse til politiet
- Regnskapsførsel og internkontroll
- Sikkerhetstiltak for bruk av datasystemer.

16. Kollektiv ulykkesforsikring Huseier

- Legebehandling og undersøkelse: når et skadetilfelle er inntruffet, skal den forsikrede snarest søke lege, gjennomføre nødvendig behandling og følge legens forskrifter.

Detaljerte regler for hver sikkerhetsforskrift fremgår av forsikringsavtalen.

Melding om skade

Ved skade skal det så raskt som mulig meldes fra til KLP Skadeforsikring. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt KLP Skadeforsikring innen ett år etter at du fikk kunnskap om skaden.

Klagerett

Dersom du mener at KLP Skadeforsikring har gjort feil i saker som gjelder forsikringsavtalen eller skadeoppgjøret, kan det klages til:
Finansklagenemnda, Postboks 53 Skøyen, 0212 Oslo
www.finken.no

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede/virksomheten må gjøre for å forebygge skade

Disse sikkerhetsforskriftene gjelder for din virksomhet. Hvis de ikke følges, kan erstatningen bli redusert eller bortfalle (jf. forsikringsavtaleloven § 4-8). Sikkerhetsforskriftene gjelder også for eventuelle deknings etter særskilt avtale (særvilkår).

Enkelte sikkerhetsforskrifter kan henvise til lov, forskrift, norm eller lignende som skal følges. Ved forespørsel til selskapet, vil forsikringstaker få et eksemplar av loven/forskriften det henvises til.

Identifikasjon med sikrede

Retten til erstatning kan også bortfalle eller reduseres dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

Sikkerhetsforskrifter Huseier

1. Brann

FG = FG Skadeteknikk. Oppgave over FG-godkjent materiell og utstyr finnes på www.fgsikring.no, eller kan fås ved henvendelse til forsikringsselskapet.

1 Offentlige lover og forskrifter

Offentlige lover og forskrifter vedrørende bygningens beskaffenhet og bruk skal være fulgt. Dette gjelder særlig lov om brannvern og lov om tilsyn av elektriske anlegg med tilhørende forskrifter, men også offentlige regler knyttet til den virksomhet som drives i bygningen.

Offentlige lover og forskrifter gjelder i sin helhet, men nedenfor er enkelte punkter gjengitt.

- De ansatte skal være orientert om brannforebyggende tiltak, bruk av slokkeutstyr og alarmer.
- Slokkeutstyr skal forefinnes på avmerket plass i teknisk god stand. Kontroll skal foretas minst en gang per år, og utstyr skal tydelig merkes med angivelse av siste kontrollidag.
- Brannskillende bygningskonstruksjoner skal være utført og holdt i funksjonsmessig stand i henhold til paragraf 5 i Forskrift om brannforebygging av 17.12.2015.
- Branndører og -lemmer skal i alle tilfelle være lukket når bygget er forlatt. I vanlig arbeidstid kan branndører og -lemmer holdes åpne dersom de er utstyrt med automatisk lukkeinnetning. Slikt utstyr skal funksjonskontrolleres minst en gang per måned.
- Feil og uregelmessigheter ved elektriske anlegg skal straks rettes i samsvar med gjeldende forskrifter. Provisoriske anlegg skal utføres og benyttes i samsvar med forskriftene.

2 Orden og renhold

Det skal være etablert faste rutiner for avfallshåndtering. Avfall og brennbart materiell skal håndteres og oppbevares på en slik måte at det ikke medfører påtenningsfare, selvantenningsfare eller brannspredningsfare, verken innendørs eller utendørs. Spesialavfall skal håndteres etter gjeldende forskrifter. Avfall som kan selvantenne og avfall som kan avgi brennbare gasser skal straks fjernes til betryggende sted eller legges i dertil godkjent beholder.

3 Utendørs oppbevaring av avfall

Brennbart avfall som uten permanent tilsyn ligger i eller utenfor container/oppbevaringsenhet, skal plasseres slik at brann ikke kan smitte til byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg).

Plasseringen skal ikke skje under tak/halvtak, inntil/under vindu- eller ventilasjonsåpning eller på overdekket lasterampe. Avstanden fra brennbar yttervegg skal være minst 5 meter. Mobile enheter skal låses fast.

Brennbart avfall kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra enheten.

Det gjøres unntak for plassering av brennbart avfall og brennbart materiale for bygninger for boligbruk (ikke institusjonsbygg) som følger:

- Boliger i rekke/kjede med maksimalt 4 boenheter
- Frittliggende bolighus med maksimalt 4 boenheter.

4 Lagring av brennbart materiale

Utendørs lagring av brennbart materiale, eksempelvis trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende, skal plasseres minst 8 meter fra byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg).

Lagring med høyde over 4 meter eller areal større enn 200 m² skal plasseres minst 25 meter fra byggverk.

5. Sikkerhetsforskrift for utførelse av varme arbeider

a) Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og -utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og slipeutstyr.

b) Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer med brannrisiko.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedrom. Rommet skal være adskilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

c) Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

d) Sikkerhetskrav

- Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no.
- Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.
- Egnede slukkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk. 6 kg/liter håndslukkeapparat skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.
- Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet, i pauser og nødvendig tid etter at arbeidet er avsluttet, minimum en time. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.
- Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

e) I tillegg til punktene over gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

- 1) Det er forbud mot bruk av åpen flamme på oppførede og luftede tretak.
- 2) Ved bruk av åpen flamme på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punkt e1, skal brennbar isolasjon være beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon. Ved bruk av åpen flamme skal det være en sikkerhetsavstand på minst 60 cm til parapet, gesims, gjennomføringer, sluk og lignende som består av brennbare materialer.

Brann og eksplosjonsfarlig stoff

Behandling og oppbevaring av brann- og eksplosjonsfarlig stoff skal være i samsvar med: Forskrift om håndtering av brannfarlig stoff av 8. juni 2009

- Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser
- Kapittel 3. Plikter i virksomhet med farlig stoff.

Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff av 26 juni 2002

- Kapittel 7. Oppbevaring.

2. Vann, annen væske og gass

- Utvendige ledninger skal legges i tråd med det som er bestemt i stedlige forskrifter.
- Bygning skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer.
- For bygning som er uten beboelse eller virksomhet, skal hovedstoppekran stenges og rørledninger avlastes ved at tappekraner åpnes.

3. Snøtyngde

Bygningskonstruksjoner skal tåle påregnelige påkjenninger. Ved ekstraordinære snøbelastninger må rydding av tak iverksettes. Når store nedbørsmengder er varslet og snøbelastningen allerede er høy, må tiltak iverksettes umiddelbart.

4. Sikring mot tyveri

Sikrede skal sørge for at forsikret bygning til enhver tid er forsvarlig sikret mot tyveri. Dører, vinduer og andre åpninger skal være lukket og låst for å hindre uvedkommende i å komme inn i bygningen/rommet. Vindu i luftstilling er ikke godkjent som forsvarlig sikring.

5. Dataregistre og programmer

Rutiner for sikkerhetskopiering av data og programmer må opprettes og vedlikeholdes. Det må foretas en til en kopiering (Image) av harddisken(e), det vil si operativsystem, applikasjoner, data og konfigurering slik at disse forefinnes i minst to eksemplarer, original og sikkerhetskopi. Disse skal oppbevares på atskilte datamedier og være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopiene skal jevnlig testes slik at disse er korrekte og kan tilbakeføres. Det skal føres tidspunkt og logg for disse testene. Sikkerhetskopi av programvare skal oppdateres for hver programversjon. Lisensnummer for brukerrettigheter til programvare skal oppbevares og være tilgjengelig.

Data lagret på datamedie skal forefinnes i tre generasjoner. Nødvendig underlag for rekonstruksjon av informasjon skal oppbevares. Sikkerhetskopi av data skal tas minst hver arbeidsdag. Kopiene skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstillende krav til brannsikkerhet S120 DIS. Nøkler/ koder (HW og SW-låser) skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. All behandling av data og programvare skal skje i hht. Datatilsynets lovverk, regler og anbefalinger.

6. Elektronisk utstyr

Utstyret skal på 230V - 400V, signal- og telesiden være beskyttet mot overspenning og netstøy, samt variasjoner/brudd i nettspenningen.

På 230V - 400V siden skal det være installert grovvern i sikringstavle for utstyret og finvern i form av eksternt objektvern. Hovedmaskiner og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering skal være beskyttet

med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med "on-lineteknologi. Batterikapasiteten for UPS må være tilstrekkelig slik at hovedmaskiner, servere og PC-er kan tas ned kontrollert. På signal og telesiden skal det være installert eksterne vern på tele- og signalkabler ved den enkelte enhet. Ved bruk og installering av elektronisk utstyr skal leverandørens brukerveiledning og anvisninger følges. Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) regler på 230V - 400V, signal og telesiden.

7. Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner

Bygningsarbeider, nyinstallasjoner og reparasjoner skal utføres etter gjeldende forskrifter av fagkyndig personell. I tillegg skal følgende arbeider utføres av offentlig godkjent håndverker/reparatør:

- reparasjoner/nyinstallasjon av elektrisk anlegg og VVS
- bygningsarbeider som berører bærende konstruksjoner.

8. Bruk og vedlikehold av teknisk utstyr

Utstyret skal brukes og vedlikeholdes i henhold til leverandørs/producents veiledning. Den som betjener/vedlikeholder utstyret skal være kvalifisert til dette.

9. Bygging, ombygging og rehabilitering

Ved drifts- eller bruksforhold som kan redusere brannsikkerheten, herunder bygging, ombygging og rehabilitering, skal sikrede gjennomføre ekstraordinære tiltak - se paragraf 11 i Forskrift om brannforebyggende tiltak av 17.12.2015. Sikrede skal også følge bestemmelsene i Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser av 29.06.2016 (byggherreforskriften).

10. Gasstanker, rør og gassforbrukende utstyr

Gassanlegg skal prosjekteres, installeres, endres, repareres, driftes, vedlikeholdes, innmeldes og kontrolleres som beskrevet i forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver, om håndtering av farlig stoff med tilhørende veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap. Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger. Gjeldende forskrift med veiledning og temaveiledninger vil til enhver tid være å finne på www.dsb.no.

11. Automatiske brannalarmanlegg

Det automatiske brannalarmanlegget må være prosjektert, installert og vedlikeholdt i henhold til regelverket fra FG Skadeteknikk. Andre standarder eller sprinklerregelverk kan aksepteres etter avtale med forsikringsselskapet.

Regelverket fra FG gjelder i sin helhet, men nedenfor er enkelte punkter gjengitt. Med et FG-godkjent automatisk brannalarmanlegg menes at det er:

- prosjektert av et FG-godkjent foretak samt at foretaket har utført kontroll av prosjekteringen
- installert av et FG-godkjent foretak, eller at et slikt foretak står ansvarlig for installasjonen
- inngått avtale om årlig kontroll-/vedlikeholdsavtale med et FG-godkjent firma
- utstedt FG-attest av et FG-godkjent firma.

12. Sprinkleranlegg

Sprinkleranlegget må være utført, godkjent og kontrollert i henhold til regelverket fra FG Skadeteknikk. Andre standarder eller sprinklerregelverk kan aksepteres etter avtale med forsikringsselskapet.

Regelverket fra FG gjelder i sin helhet, men nedenfor er enkelte punkter gjengitt. Anleggseier må sørge for at:

- anlegget til enhver tid holder den standard som fremgår av kontrollrapport
- anlegget er funksjonsdyktig til enhver tid
- anlegget blir vedlikeholdt og testet ihht bestemmelsene gitt av leverandør og FG
- anlegget blir kontrollert minst en gang i året
- det oppnevnes en ansvarlig person for anlegget, med nødvendig opplæring, som sikrer at anlegget til enhver tid er funksjonsdyktig
- utkoblingstiden blir et minimum i forbindelse med vedlikehold eller endringer som medfører at anlegget helt eller delvis settes ut av drift.

13. Vanntåkesystem

Vanntåkesystemet skal dimensjoneres, installeres og kontrolleres av kompetent foretak i henhold til veiledningen fra FG Skadeteknikk. Andre standarder eller vanntåkeanlegg kan aksepteres etter avtale med forsikringsselskapet.

Veiledningen fra FG gjelder i sin helhet, men nedenfor er enkelte punkter gjengitt.

- Vanntåkesystemet skal være testet og godkjent for bruksområde det skal beskytte
- Det stilles krav til uavhengig kontroll av utførelsen
- Vanntåkesystemet skal kontrolleres av kompetent foretak minst en gang per år
- Det skal utføres vedlikehold i intervaller og omfang slik det fremkommer av leverandørens vedlikeholdsmanual

- Ved overlevering av anlegget skal leverandøren gi eier en fullstendig systembeskrivelse, prosjekteringsdokumenter, fullstendige installasjonstegninger og informasjon om vannforsyningen.

Sikkerhetsforskrifter Huseier Ansvar

1. Miljøansvar

Tanker/tankanlegg skal kontrolleres regelmessig. Det skal utarbeides skriftlig dokumentasjon over tankens tilstand/kvalitet inklusive målte veggtykkelser.

I forbindelse med kontroll skal tankene tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakum. Tankene skal kontrolleres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år, eventuelt hvert 10. år etter rekondisjonering og deretter senest hvert 5. år.

2. Varme arbeider

Sikkerhetsforskriftenes punkt om varme arbeider for huseier bygning gjelder tilsvarende, se foran.

3. Sprengning

Når det av offentlig myndighet kreves autorisasjon av bergsprenger/bergsprengeleder, skal det bare benyttes person med slik autorisasjon. Bergsprenger/bergsprengeleder må således ha de nødvendige sertifikater for utførelse av arbeidet, og følge de til enhver tid gjeldende forskrifter for bruk av eksplosive varer fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

De nødvendige tillatelser for gjennomføringen av arbeidet skal være innhentet fra de offentlige myndigheter for vei, vann, kloakk, elektrisitet, telefon og annen infrastruktur.

Den som er ansvarlig for arbeidet, herunder bergsprenger/bergsprengeleder, skal sette seg nøye inn i grunnforholdene på stedet, og orientere sine folk om disse. Kart som viser rør- og kabeltraseer må innhentes fra de offentlige myndigheter. Man skal i forkant undersøke grunnmurer m.m. i nærheten av der det skal sprenges. Tidligere setningsskader må dokumenteres.

Sikrede skal sørge for at utførende entreprenør har egen ansvarsforsikring som omfatter den type arbeid som skal utføres.

4. Graving

De nødvendige tillatelser for gjennomføringen av arbeidet skal være innhentet fra de offentlige myndigheter for vei, vann, kloakk, elektrisitet, telefon o.l., herunder kabelpåvisning.

Den som er ansvarlig for arbeidet skal sette seg nøye inn i grunnforholdene på stedet, og orientere sine folk om disse. Kart som viser rør- og kabeltraseer må innhentes fra de offentlige myndigheter. Tidligere setningsskader må dokumenteres.

Sikrede skal sørge for at utførende entreprenør har egen ansvarsforsikring som omfatter den type arbeid som skal utføres.

Sikkerhetsforskrifter Kriminalitet

1. Anmeldelse til politiet

Straffbare handlinger som omfattes av forsikringen skal straks de blir oppdaget meldes til påtalemyndigheten.

2. Regnskapsførsel og intern kontroll

Sikrede skal føre regnskap. Sikredes regnskaper og lignende skal føres og revideres i overensstemmelse med god regnskapsskikk. Sikrede skal videre ha retningslinjer som fastsetter rutiner for en forsvarlig intern kontroll, herunder hvor ofte kontroll skal foretas. Retningslinjene skal fremlegges for selskapet på forlangende.

3. Sikkerhetstiltak for bruk av datasystemer

Sikrede plikter å utarbeide adgangs- og autorisasjonsregler for sine datasystemer. Sikrede plikter også å føre kontroll med at reglene blir fulgt og oppdatert.

Systemer og data skal være beskyttet på en slik måte at kun medarbeidere med rettmessig adkomst har adgang, for eksempel med passord. Hvor risikoen for brudd på adgangsautorisasjonen anses å være særlig høy skal brukeridentifikasjon og passord suppleres med magnetkort, kodebrikke eller tilsvarende sikkerhetsløsning.

Passord og koder skal skiftes omgående hvis det er grunn til å anta at en ikke-autorisert person har fått kjennskap til disse.

Sikrede plikter å sørge for sikkerhetskopiering og oppbevaring av data, slik at en til enhver tid kan gjenskape data, som måtte være slettet/mistet ved en brukerfeil, en fysisk feil eller i forbindelse med uhell, hærverk eller et forsikringstilfelle, hvor de databærende medier er blitt ødelagt eller forsvunnet.

Brukere skal ha en entydig brukeridentifikasjon. Tildelte adgangsrettigheter skal kun anvendes personlig av brukeren.

Det skal være en klar atskillelse (funksjonsatskillelse) mellom de som rekvirerer adgangsrettigheter til en bruker og de som oppretter brukerens rettigheter i systemene.

Det skal, så vidt det er teknisk mulig, på ethvert system føres en automatisk logging av alle funksjoner i relasjon til data- og adgangssikkerheten. Loggen skal minimum inneholde: loginn/logut tidspunkter per brukeridentitet samt forsøk på uberettiget adgang til programmer og data.

Maskinelle logger skal ligge beskyttet, for eksempel i kryptert form utilgjengelig for den alminnelige bruker, og kun med adgangsmulighet for sikkerhetsadministratoren.

Viruskontroll og brannmurløsning:

Virksomheten skal ha etablert rutiner og retningslinjer for viruskontroll av programvare og data som lagres på elektroniske media brukt av virksomheten. Anerkjent programvare for viruskontroll omfattet av periodisk oppgradering skal benyttes. Virksomheten skal ha etablert anerkjent brannmurløsning ved tilkobling til nettverk som medfører vesentlig risiko for forsøk på uautorisert pålogging mot sikredes datasystemer.

Generelle vilkår - GEN02

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i forsikringsavtalen

Innhold

1. Forsikringsavtalen og lovbestemmelser
2. Forsikringsavtalens varighet
3. Opphør av forsikring i avtaleperioden
4. Endring av vilkår og premie
5. Opphør av forsikring ved eierskifte
6. Oppsigelse av forsikringen
7. Grov uaktsomhet og forsett
8. Følgene av svik
9. En egenandel ved samme skadetilfelle
10. Forsikringsselskapenes felles registre
11. Skjønn
12. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

1 Forsikringsavtalen og lovbestemmelser

Forsikringsavtalen reguleres av forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr 69 (FAL) - og det øvrige lovverket. Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene og sikkerhetsforskriftene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter.

2 Forsikringsavtalens varighet

Avtalt forsikringsperiode gjelder normalt for ett år og fremkommer av forsikringsbeviset. Avtalen fornyes automatisk for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren sier opp forsikringen.

3 Opphør av forsikring i avtaleperioden

Opphører en forsikring i avtaleperioden, beregnes tilgode premie for gjenstående del av forsikringstiden, med mindre annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår. Premie godskrives kunden for et helt antall måneder etter en oppsigelsestid på minimum 1 måned.

4 Endring av vilkår og premie

Selskapet kan endre forsikringsvilkår og premie fra hovedforfall.

5 Opphør av forsikring ved eierskifte

FAL § 7-2 er fraveket. I stedet gjelder følgende:

Skifter en ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Selskapet svarer likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

6 Oppsigelse av forsikringen

6.1 Oppsigelse fra forsikringstaker

Ved oppsigelse av forsikringsavtalen skal forsikringstaker varsle selskapet med en frist på minst 1 måned. Ved flytting til annet selskap, skal det i varselet opplyses om hvilke selskap forsikringen flyttes til og om tidspunkt for flyttingen.

6.2 Selskapets rett til å si opp forsikringen

Selskapet kan si opp forsikringen ved:

- manglende betaling
- uriktige eller mangelfulle opplysninger
- uvanlig mange skader - stort avvik fra det normale, eller grove og gjentatte brudd på sikkerhetsforskrifter.

7 Grov uaktsomhet og forsett

Har forsikrede eller sikrede grovt uaktsomt eller forsettlig fremkalt eller medvirket til et forsikringstilfelle, kan erstatningen settes ned eller falle bort. For ansvarsforsikring og livsforsikring gjelder særskilte regler i forsikringsvilkår eller lovgivning. Se forsikringsavtalelovens § 4-9 for skadeforsikring og § 13-9 for personforsikring.

8 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf forsikringsavtalelovens §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

9 En egenandel ved samme skadetilfelle

Utbetaler KLP Skadeforsikring ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede i henhold til flere forsikringsdekninger, trekkes bare en egenandel. Ved ulik størrelse på de aktuelle egenandeler, benyttes den høyeste.

10 Forsikringsselskapenes felles registre

10.1 Forsikringsselskapenes felles skaderegister

Alle skader som meldes til forsikringsselskapene blir registrert i forsikringsselskapenes sentrale register (FOSS). Finans Norge er behandlingsansvarlig for registeret. Registreringen inneholder fødselsnummer, saksnummer, forsikrings- og skadetype, samt koder for selskapet og saksbehandler. Når skade registreres får forsikringsselskapene automatisk en oversikt over alle skader som er meldt til registeret på samme kunde - også skader meldt fra andre selskap. Selskapene får ikke tilgang til lagret informasjon annet enn ved registrering av skader. Registeret er ikke tilgjengelig for andre, og registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstakerne har rett til innsyn i registeret etter personopplysningslovens § 18 og til å kreve retting av opplysningene etter § 27. Ønsker du innsyn, må du sende skriftlig melding om dette til selskapet.

10.2 Informasjon om register for forsikringssøkere og forsikrede

Dersom forsikringssøkerens/forsikredes helseopplysninger medfører tilleggspremie, reservasjon eller avslag, vil navn, fødselsnummer, selskapets navn og registreringsdato registreres i register for forsikringssøkere og forsikrede (ROFF). I tillegg registreres søknader om uføreerstatning. Registeret benyttes av forsikringsselskaper tilknyttet Finans Norge for å sikre at helsebedømmelsen blir korrekt og at opplysningsplikten overholdes. Registreringer blir slettet etter 10 år. Forsikrede har innsynsrett i registeret etter Personopplysningsloven § 18. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes selskapet eller Finans Norges Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo.

11 Skjønn

Ved forsikring av ting eller interesse (som eiendom, løsøre, avbrudd) gjelder følgende bestemmelser om skjønn ved skade:

- Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål.
- Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han/hun velger. Før skjønnnet velger de to skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.
- Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.
- Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.
- Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønnnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.
- Forsømmer den berettigede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter, kan han eller hun ikke kreve renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis den berettigede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

12 Kundens opplysningsplikt

Forsikringsavtalen(e) er inngått på grunnlag av opplysninger gitt av forsikringstaker. Opplysninger gitt av megler/fullmektig er likestilt med opplysninger gitt av forsikrede/sikrede selv og dermed bindende for denne (Jf. FAL §§ 4-1, 13-1 a).

13 Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet dekker ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:

- Jordskjelv og vulkanske utbrudd.

- Atomskade - uansett årsak - fra atomsustans (se atomenergiloven av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium m v av 18. juni 1938 nr 1.
- Krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
- Terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, kjernefysisk eller annen form for forurensning. Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med annen form for terrorhandling. Ved terrorhandling er selskapets samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 300.000.000 pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer i et tidsrom på 48 timer regnes som samme hendelse. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig. Denne begrensningen gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikring som går inn under Bilansvarsloven eller lov om Yrkesskade. Med terrorhandling forstås en rettstridig handling rettet mot allmennheten, og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller fremkalle frykt. Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling.

Forsikringsvilkår Huseier EHU01-BYG-13

Innhold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Hva forsikringen omfatter
4. Hva forsikringen ikke omfatter
5. Forsikringssummer
6. Hvilke skader som erstattes og hvilke begrensninger som gjelder
7. Skadeoppgjør
8. Erstatningsberegning

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.

Ved forsikring av fast eiendom, gjelder forsikringen også for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett og annen tinglyst sikkerhetsrett.

Ved eierskifte opphører forsikringen (dekningen løper i 14 dager etter eierskifte, jf. forsikringsavtaleloven § 7-2).

2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset.

Utenfor forsikringsstedet:

Forsikringen gjelder i Norden for bygningsdeler som er midlertidig nedmontert for reparasjon med inntil kr 1.000.000. Forsikringen gjelder ikke for:

- ting under transport
- ting på bygge- og anleggsplass.

3 Hva forsikringen omfatter

Forsikringens omfang er nærmere angitt i forsikringsbeviset og spesifikasjonen.

3.1 Bygninger eiet av forsikringstaker

Bygning som angitt i forsikringsbeviset er begrenset av bygningens yttertak, yttervegger, bunnsåle, grunnmur og bygningsfundamenter.

Til bygning medregnes: Ledninger og utstyr som har en bygningsfunksjon - herunder bygningsmessig innredning, heiser, rulletrapper, ventilasjonsanlegg, installasjoner for rombelysning, romoppvarming, sprinkleranlegg, brannvarslingsanlegg og generell solavskjerming.

Følgende regnes ikke som del av bygning:

- Spesiell byggeskikk og antikvarisk merverdi
- Kunstnerisk utsmykning
- Utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjon/næringsvirksomhet.

Bygningsforsikringen omfatter i tillegg:

- Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som fører elektrisitet, gass eller væske til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning, egen brønn, tank eller reservoar. Unntatt er slike som hovedsakelig betjener maskiner og løsøre.
- Drensledning.

Som tilknyttet utstyr regnes også:

- Oljetank, drenskum og septiktank
- Pumpe i brønn
- Varmekabler i adkomstveier til bygning
- Antenneanlegg, samt fastmonterte kabler for data-, lyd- og bildeoverføring til bruk i bygning/bygningsdel som benyttes til bolig.

Følgende omfattes ikke:

- Utvendige ledninger/rør med tilknyttet utstyr som hovedsakelig betjener produksjonsutstyr
- Utvendige ledninger som benyttes til transport av varer
- Sprednings- eller infiltrasjonsledning og spredegrøft
- Utvendig svømmebasseng.

3.2 Inventar, løsøre og maskiner

Forsikringen omfatter inventar, løsøre og maskiner tilhørende borettslaget/sameiet, med inntil kr 300.000. Høyere forsikringssum kan avtales.

3.3 Hva som dekkes i tillegg ved erstatningsmessig skade

Ved erstatningsmessig skade på objekter nevnt i pkt. 3.1 - 3.2 dekkes i tillegg:

- a) Bygningsmessige forandringer/påkostninger
Bygningsmessige forandringer/påkostninger som er foretatt i avtaleperioden erstattes med inntil 10 % av bygningens premiegrunnlag. Verdiøkningen skal meldes til selskapet senest ved utløp av avtaleperioden.
- b) Bygningsmessig tilleggsinnredning i boligrom
Bygningsmessig tilleggsinnredning i boligrom erstattes med inntil kr 50.000. Innredningen må være innenfor opprinnelig byggevolum, og være bekostet av leieboer, borettsshaver eller eier av selveierleilighet. Dekningen omfatter leieboers tap når bygningsmessig innredning bekostet av ham ikke lenger kan benyttes fordi:
  - leieforholdet opphører som følge av erstatningsmessig skade
  - innredning ikke utbedres som et ledd i utbedring av bygning etter erstatningsmessig skade.
- c) Utgifter til prisstigning
Utgifter til prisstigning dekkes med inntil 20% av erstatningen på grunnlag av gjennomsnittlig byggekostnadsindeks i normal gjenoppføringstid.
- d) Merutgifter ved skadeutbedring på grunn av offentlige påbud
Merutgifter ved utbedring eller gjenoppføring av skadet bygning som skyldes offentlige påbud med hjemmel i lov eller forskrift dekkes av forsikringen med inntil kr 5.000.000 per skade. Høyere forsikringssum kan avtales. Se punkt 8.5.

Merutgiftene skal gjelde den skadde del av bygningen med mindre påbudet også omfatter uskadde bygningsdeler etter hovedombygging som er nevnt i Plan- og bygningsloven.
- e) Utgifter til riving, rydding og bortkjøring
Forsikringen omfatter nødvendige utgifter til riving, rydding, lagring, bortkjøring og destruksjon av verdiløse/miljøfarlige rester av forsikrede ting etter en erstatningsmessig skade, begrenset til kr 3.000.000. Høyere forsikringssum kan avtales.
- f) Husleietap
Husleietap dekkes med inntil 20% av bygningens premiegrunnlag, og erstattes maksimalt 36 måneder fra skadedato.
- g) Hageanlegg
Skade på hageanlegg, gjerde og flaggstang er dekket med inntil kr 100.000 per skade.
- h) Lekeapparat
Skade på lekeapparat på lekeplass er dekket med inntil kr 50.000 per skade. Skade som skyldes hærværk/tyveri er ikke dekket.
- i) Uteboder, sykkelboder og søppelboder
Skade på uteboder, sykkelboder og søppelboder er dekket med inntil kr 100.000 per skade. Skade som skyldes hærværk/tyveri er ikke dekket.
- j) Refylling av brannslukkingsapparat/slokkegass
Refylling av brannslukkingsapparat/slokkegass dekkes etter en erstatningsmessig brannskade.

4 Hva forsikringen ikke omfatter

- Bygg under oppføring
- Anleggsarbeider
- Ting på bygge- og anleggsplass
- Penger og verdipapirer
- Båter, kjøretøy og arbeidsmaskiner med egen fremdriftsmotor. Likevel dekkes motorvogner som ikke omfattes av bilansvarsloven. Det vil si motorvogner som ikke er bygd for større fart enn 10 km/t og som er vanskelig å endre til større kjørefart.

Med kjøretøy forstås innretning som er bestemt til å kjøre på bakken uten skinner. Innretning som bare kan styres av folk til fots er ikke kjøretøy.

5 Forsikringssummer

5.1 Fullverdi bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende bygning på skadestedet (gjenoppføringsprisen). Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Premiegrunnlaget fastsettes av selskapet ved forhåndstakst, og reguleres etter prisindeks for bygning eller ved ny takst.

Bygningsendring som innvirker på gjenoppføringsprisen, omfattes av forsikringen og skal meldes til KLP. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen før og etter endringen.

Premieberegningssgrunnlaget er angitt i spesifikasjonen vedlagt forsikringsbeviset.

5.2 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster betegnet som førsterisiko i forsikringsbeviset, settes erstatningsgrunnlaget, før fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer.

6 Hvilke skader som erstattes og hvilke begrensninger som gjelder

Selskapet svarer for plutselige skader på ting inntruffet i forsikringstiden. Hvilke skadetyper som omfattes av forsikringen fremgår av forsikringsbeviset.

Når forsikringen gjelder

Skaden må ha inntruffet i forsikringstiden/avtaleperioden. Se forsikringsbeviset.

6.1 Brann

a) Brann

Med brann menes ild som er kommet løs.

Unntatt er:

- mangel i henhold til kontrakt, og skader på kontraktsgjenstanden som skyldes slik mangel.

b) Lynnedslag

Med lynnedslag menes at tingen enten direkte er truffet av lynet, eller at lynet synlig har slått ned mindre enn 200 m fra den skadde tingen og fulgt en leder til tingen.

c) Nedsoting fra permanent ildsted.

d) Eksplosjon

Forsikringen omfatter skader som følge av eksplosjon. Ved eksplosjon i maskin, transformator eller lignende dekkes følgeskaden, ikke den gjenstand som eksploderer med mindre eksplosjonen har sin årsak i en ytre hendelse.

Unntatt er:

- skade som skyldes sprengningsarbeide på forsikringsstedet
- mangel i henhold til kontrakt, og skader på kontraktsgjenstanden som skyldes slik mangel.

e) Luftfartøy

Gjelder skade som oppstår ved at

- luftfartøy faller ned eller rammer ting
- ting faller ned fra luftfartøy.

f) Naturskade

Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, flom, storm, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd. Se vilkår naturskade for utfyllende regler.

6.2 Vann, annen væske og gass

a) Utstrømming

Dekningen omfatter skade ved utstrømming av vann, annen væske eller gass fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr ved:

- brudd eller lekkasje
- oversvømmelse fra slikt utstyr.

Forsikringen dekker lekkasjeskader fra utstyr montert i bygningen, dog ikke skaden på selve utstyret med mindre skaden skyldes ytre påvirkning.

Unntatt er:

- tap av vann, annen væske, gass eller slokkemiddel
- skade som skyldes kondens eller søl
- skade som skyldes sopp eller råte
- skade på våtrom når skaden skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk
- skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp
- skade som skyldes sviktende/manglende drenering
- utgifter til tining av utvendig vannledning
- mangel i henhold til kontrakt, og skader på kontraktsgjenstanden som skyldes slik mangel.

b) Skade som følge av utett tak eller vegg

Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader på bygning som følge av vanninntrengning gjennom utett bygningskonstruksjon over bakkeplan som ikke er eldre enn 40 år. Dersom bygningskonstruksjonen på vanninntrengningsstedet har ulik alder legges eldste alder til grunn. Arbeider skal være utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør.

Unntatt er:

- utbedring av utetthet i taket eller veggen
  - ved utett tak anses alle sjikt inntil takstol eller sperre som del av taket.
  - som del av veggen anses alle sjikt inntil stenderverk eller bærende konstruksjon
- skade som skyldes vann som trenger inn via terrasse og balkong, eller overgang mellom terrasse/balkong og vegg/andre bygningsdeler, også når dette er tak for bolig under
- kondens og skade som følge av kondens uansett årsak
- arbeid utført av deg selv eller ufaglærte
- skader som skyldes feil eller mangler som var kjent før forsikringen trådte i kraft
- utgifter til vedlikehold og forbedringer.

c) Annen vannskade

Dekningen omfatter også skade som følge av:

- overvann som trenger inn i bygning direkte fra terrenget
- vann fra vann-, kloakk- eller overvannsledning
- oversvømmelse eller lekkasje fra kjøleskap eller akvarium.

Unntatt er:

- skade som skyldes kondens eller søl
- skade som skyldes sopp eller råte
- skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp, samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp
- skade som skyldes sviktende/manglende drenering
- skade som skyldes utett tak
- skade ved gradvis inntrenging av vann
- mangel i henhold til kontrakt, og skader på kontraktsgjenstanden som skyldes slik mangel.

d) Utstrømming fra brannsløkkingsapparat

Forsikringen dekker skader grunnet utstrømming fra brannsløkkingsapparat.

6.3 Tyveri og hærverk

Dekningen omfatter tyveri fra bygning og hærverk i eller på bygning.

Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent romovervåkingsalarm, erstatter selskapet også tyveri og hærverk når uredkommende urettmessig har latt seg innelåse i bygningen i åpningstiden.

Unntatt er:

- skade ved tyveri og hærverk i bygning eller rom hvor det er alminnelig adgang
- skade ved tyveri og hærverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeide for sikrede eller som er betrodd nøkler, elever, pasienter, mv.
- skade ved tyveri og hærverk begått av leietakere eller andre som har lovlig adgang til lokalene
- utgifter til utskifting av låser hvis nøkler/koder kommer på avveie.

6.4 Bruddskade på glass eller sanitærporselen

Forsikringen omfatter bruddskade på glassruter og sanitærporselen i rom i bolig, i boligens tilhørende lofts- og kjellerrom og i oppgang som bare fører til boliger.

Unntatt er:

- innredning, utstyr, glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller har tilknytning til ervervsvirksomhet
- utett isolerglass

6.5 Snøtyngde, snøpress, ras fra tak

Forsikringen omfatter skade som følge av snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak. Unntatt er skade som skyldes svak konstruksjon. Se sikkerhetsforskrift.

6.6 Vind svakere enn storm

Forsikringen omfatter skade som følge av vind svakere enn storm.

Unntatt er:

- skade på grunn av svak eller feilaktig konstruksjon eller råte.

6.7 Kasko

I tillegg til dekningene i punkt 6.1 - 6.5, omfattes også:

a) Elektriske fenomenskader

Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.

Unntatt er elektrisk fenomen på:

- elektrisk maskin eller apparat med driftsspenning over 1.000 V
- telefonsentraler og taleprosesseringsutstyr.

Unntatt er også skade på elektronisk utstyr:

- som ikke tåler spenningsvariasjoner som normalt opptrer i nettet
- når skaden kan erstattes under leverings- eller garantiavtale med leverandøren.

b) Rørbrudd

Forsikringen dekker skade på røret ved bruddskade i bygnings rørledning.

Unntatt er:

- skade på utvendig ledning som ikke er lagt etter stedlige forskrifter
- bruddskade på takrenne, utvendige nedløp, taksluk for innvendig nedløp
- bruddskade på drenerør/drenssystem
- pumpe eller ledning for vannbasseng
- utgifter til tining av utvendig vannledning.

c) Annen skade

Selskapet svarer også for annen skade enn nevnt i punkt 6.1 - 6.7.b med de begrensninger og unntak som er nevnt i disse punktene, dersom skaden har ytre årsak og rammer bygning, maskiner, inventar eller løsøre på forsikringsstedet.

Unntak:

- skade som skyldes frost, tele, jordtrykk, kondens, søl, sopp, råte, hekkesot, bakterier, dyr og insekter
- skade ved svinn eller setninger, sviktende fundamentering, konstruksjonsfeil, feilaktig bruk eller montasje, svak konstruksjon, materialfeil
- skade som er en naturlig følge av ordinær bruk eller gradvis forringelse
- skade som består i flekker, riper, avskallinger og lignende
- skade som skyldes datavirus, operatørfeil, feilprogrammering, hacking, worms, logiske bomber og lignende
- mangel i henhold til kontrakt, og skader på kontraktsgjenstanden som skyldes slik mangel.

7 Skadeoppgjør

I stedet for forsikringsavtaleloven § 6-1 gjelder:

Selskapet avgjør om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon, gjenoppføring eller ved at selskapet gjenanskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting. Selskapet har rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes. Erstatningen utbetales i takt med reparasjon/gjenoppføring.

Ved kontantoppgjør kan erstatningsgrunnlaget ikke overstige det selskapet hadde måtte betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Utlagte merverdiavgifter som sikrede kan føre til fradrag, jf. lov om merverdiavgift er ikke dekket etter denne avtalen.

Ved erstatning for beplantning i hageanlegg, beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende ung vekst i gartneri o.l.

7.1 Sikredes plikter ved skade

Når skade er inntruffet, skal sikrede melde fra til selskapet uten ugrunnet opphold.

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er et forsikringstilfelle inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan forventes for å avverge eller begrense tapet.

Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet, jf. forsikringsavtaleloven § 8-5.

Ved oppgjør skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Brann-, tyveri-, og hærverkskader skal meldes til politiet.

7.2 Egenandeler

I ethvert skadeoppgjør trekkes den avtalte egenandelen fra brutto skadebeløp. Avtalte egenandeler fremgår av forsikringsbeviset.

a) Naturskade:

Egenandelen ved naturskade er for tiden kr 8.000.

b) Vannskader:

Ved brudd på innvendige rør forhøyes egenandelen fra og med første skade med kr 35.000 når rørsystemet er eldre enn 35 år. Forhøyelsen gjelder både for rørbruddet og følgeskaden.

7.3 Ting som kommer til rette

Kommer ting til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å tilbakebetale erstatningen.

7.4 Oppgjør med panthaver

Selskapets ansvar overfor panthaver og konkursbo er begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- Nedgangen i tingens markedsverdi som følge av skaden
- Vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr tingen i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor, uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Selskapet trer inn i panthavers sted i den utstrekning erstatning utbetales.

7.5 Regress

Må sikrede forstå at selskapet kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil selskapet selv kan ivareta det.

7.6 Skjønn

Fastsettelse av både forsikringsverdi og skade, og eventuelt andre spørsmål i forbindelse med skadeberegning kan avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn gjennomføres i henhold til bestemmelser i Generelle vilkår.

8 Erstatningsberegning

8.1 Bygning

a) Bygning som gjenoppføres/repareres innen 5 år

Ved gjenoppføring forutsettes det gjenoppføring i kommunen, til samme formål og at gjenoppføringen er fullført innen 5 år fra skadetidspunktet. Skaden settes til kostnaden ved reparasjon eller gjenoppføring til den samme, eller i det vesentlig samme stand som før skaden inntraff.

Gjenoppføringsprisen er det beløp det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre eller reparere tilsvarende, eller i det vesentlig tilsvarende ny bygning på forsikringsstedet. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk tas ikke med ved fastsettelse av gjenoppføringsprisen.

Del/komponent som står for utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved demontering/riving.

Dersom gjenoppføring eller reparasjon av bygningen vil medføre en økning i bygningens økonomiske verdi, er erstatningen begrenset til gjenoppføringsprisen med fradrag for den delen av verdiøkningen som overstiger 40% av økonomisk verdi umiddelbart før skaden.

I beregning av verdiøkningen medtas verdiøkning som følge av erstatningsmessige offentlige påbud.

b) Bygning som ikke gjenoppføres/repareres innen 5 år, eller gjenoppføres/repareres til annet formål
Dersom en bygning uansett årsak ikke gjenoppføres/repareres som beskrevet i punkt 8.1.a, settes erstatningen lik økonomisk verdi før skade med fradrag av eventuell netto nyttbar gjenverdi.

c) Bygninger som ikke kan omsettes

Bygningens økonomiske verdi før skaden fastsettes til bygningens gjenoppføringspris med fradrag for verdiforringelse av bygningskomponenter eller deler av komponenter på grunn av elde, bruk og annen fysisk forringelse, samt for ting som står for utskifting. Ved gjenoppføring til samme formål settes økonomisk verdi etter skaden til gjenoppføringsprisen.

d) Bygning som står foran riving

For bygning som står foran riving, settes forsikringsverdien til økonomisk verdi av bygningens brukbare materialer, nedtatt og lagt ferdig for salg eller transport, etter fradrag for utgiftene til rivingen.

8.2 Maskiner, inventar, løsøre og varer

a) Ved reparasjon

Skaden settes til kostnaden ved reparasjon til samme eller i det vesentlig samme stand som før skaden, begrenset til fastsatt verdi etter pkt. 8.2.b med fradrag av netto nyttbar gjenverdi.

b) Ved gjenanskaffelse

Verdien settes til gjenanskaffelsesprisen på skadedagen for utstyr med tilsvarende kapasitet og kvalitet. Det gjøres fradrag for følgende forhold:

- forringelse ved elde, bruk og annen fysisk slitasje. Ved vurderingen legges det vekt på utstyrets alder sett i forhold til antatt brukstid. Dette gjelder ikke i de tilfeller hvor det gjøres aldersfradrag i henhold til bestemmelsene i punkt 8.3.
- manglende modernitet.

For utstyr som ikke gjenanskaffes innen 3 år etter skade settes forsikringsverdien til omsetningsverdi på skadedagen med fradrag av netto nyttbar gjenverdi.

8.3 Aldersfradrag

Ved elektrisk fenomenskade på mekaniske eller elektriske maskiner/apparater/tekniske installasjoner, gjøres et fradrag på 10% for hvert år etter at gjenstanden ble tatt i bruk som ny. Maksimalt fradrag 80% .

Ved bruddskade eller elektrisk fenomenskade på varmtvannsbereder, gjøres et fradrag på 10% for hvert år fra og med det 4. året etter at gjenstanden ble tatt i bruk som ny. Maksimalt fradrag 80%.

Ved bruddskade eller elektrisk fenomenskade på fyrkjele, eller for innretning for oppvarming eller avkjøling gjøres et fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnadene med 5% for hvert år, fra og med det 11. året etter at utstyret var tatt i bruk som nytt. Maksimalt fradrag 80%.

Ved bruddskader på utvendige rørledninger, tanker, kummer og bunnledninger under bygning med tilknyttet utstyr av annet materiale enn plast, gjøres fradrag med 5% i reparasjonskostnadene for hvert år objektet er eldre enn 20 år.

Ved ulik alder på de skadde delene legges alderen på den delen som står først i årsakskjeden til grunn. Dersom dette ikke kan dokumenteres, legges den eldste delens alder til grunn.

Når aldersfradraget overstiger avtalt egenandel, brukes aldersfradrag i stedet for egenandel.

8.4 Prisstigning, husleietap og renter

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd.

Prisstigning erstattes kun dersom skaden utbedres innen 5 år fra skadedagen for bygning, og innen 3 år for maskiner, inventar og løsøre. Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, blir ikke tatt med.

Husleietap beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom, for lokaler til eget bruk på grunnlag av markedspris. Husleietapet regnes inntil reparasjon eller gjenoppbygging har skjedd eller kunne ha skjedd, innenfor ansvarstiden. Det gjøres fradrag for innsparte utgifter.

Forsikringen dekker husleietap når de forsikrede lokaler, ved erstatningsmessig skade, skades så mye at de helt eller delvis ikke kan benyttes, at leieforholdet kan forlanges hevet, eller at eieren plikter å redusere leien. Det husleietapet som oppstår ved at det ikke lykkes å få leid ut lokalene igjen, til den kontraktmessige husleie som gjaldt på skadedagen, dekkes også innenfor ansvarstiden.

I det samlede tap for prisstigning og husleietap skal det gjøres fradrag for opptjente renter av erstatningen.

8.5 Påbud fra offentlig myndighet. Førsterisiko

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter som påløper etter skade (vilkårenes punkt 3.3.d) og som skyldes påbud med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter. Påbudet må gjelde den skadde del av bygningen og må være en direkte følge av erstatningsmessig skade. Forsikringen dekker ikke påbud som fører til tap av nytteareal. Selskapet dekker ikke utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter til:

- Utbedring/gjenoppføring av den skadde del av bygningen
- Grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning.
- Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Er gjenoppbygging på samme byggetomt hindret ved lovhjemlet inngrep, gjelder forsikringen også med samme betingelser ved gjenoppføring på annet sted - i den utstrekning også nødvendige merutgifter påløper på det nye sted på grunn av påbud fra offentlig myndighet.

Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i plan og bygningsloven.

Forsikringen omfatter ikke:

- merutgifter til utgraving/utsprenning av kjeller
- merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadde
- tap av nytteareal
- utbedring/gjenoppføring som er avsluttet senere enn 5 år etter skadedagen.

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen. Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

9 Identifikasjon

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlattelse fra sikrede eller personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

Forsikringsvilkår Ansvar Huseier EHU01-ANS-06

Innhold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Når forsikringen gjelder
4. Hva forsikringen omfatter
5. Hva forsikringen ikke omfatter
6. Forsikringssum
7. Egenandel
8. Hvordan krav fremsettes og behandles
9. Renter
10. Regress
11. Identifikasjon
12. Definisjoner i ansvarsforsikring

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.

2 Hvor forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen erstatningsansvar for skade som inntreffer i Norden og som pådras etter gjeldende rett i nordiske land.

3 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for det tidsrom som fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter skader som er konstatert i forsikringstiden.

En skade anses konstatert på det tidspunkt sikrede eller skadelidte oppdaget eller burde oppdaget skaden.

Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som én skade og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert (serieskader). Ved serieskader gjelder de vilkår og den forsikringssum som var avtalt da første skade ble konstatert.

4 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes erstatningsansvar for skade på person eller ting sikrede kan pådra seg:

- i egenskap av eier av fast eiendom
- i egenskap av byggherre når det utføres rehabilitering/ombygging av eksisterende bygningskropp eller vedlikehold av bygningens ledninger i grunnen, og byggekostnadene ikke overstiger kr 2.000.000 eksklusiv MVA per prosjekt. For øvrige prosjekter skal forsikringsselskapet kontaktes for å avtale egen byggherreansvarsforsikring.

5 Hva forsikringen ikke omfatter

- a) Erstatningsansvar som sikrede kan pådra seg for ansattes yrkesskade/ yrkessykdom, samt belastningslidelser.
- b) Erstatningsansvar som sikrede kan pådra seg for ikke-økonomisk skade (oppreisning) bøter og lignende.
- c) Med mindre annet er avtalt omfatter forsikringen ikke erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for følgende forhold:
  - ansvar som går ut over hva som følger av alminnelige rettsregler, men som sikrede ved kontrakt, avtale eller garanti likevel har påtatt seg å bære
  - ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress
  - ansvar for verdireduksjon/prisavslag/tap som skyldes at sikredes ytelse i henhold til kontrakt eller avtale er blitt forsinket eller uteblitt
  - ansvar for skade på sikredes leveranse, arbeid eller entrepris når skaden voldes før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overlevering
  - for kostnader ved omlevering, etterlevering eller reparasjon.
 Unntakene gjelder selv om skade først oppstår etter overtakelse av kontraktsytelsen.
- d) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting i forbindelse med gravnings-, pelnings-, spuntings-, rivnings- eller sprengningsarbeid, når tingen befinner seg nærmere enn 5 meter fra arbeidsstedet. Skade som skyldes ras eller jordskjevning er også unntatt.
- e) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for forurensning eller skade som følge herav, med mindre årsaken er plutselig. Skaden regnes ikke som plutselig når årsaken er rust, korrosjon eller langsomtvirkende prosesser som gradvis har forringet anlegg eller utstyr.

- f) Ansvar for- og utgifter til bortkjøring, deponering eller destruksjon av giftige eller miljøfiendtlige stoffer, når sikrede forut for skaden hadde stoffet i sin besittelse eller var pålagt å ta hånd om dette.
- g) Skade som rammer sikrede selv, eller erstatningsansvar som sikrede pådrar seg overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap, eller overfor mor/ datterselskap eller virksomhet som disponeres av sikrede, eller hvor sikrede har mer enn 50% eierinteresser.
- h) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting (herunder fast eiendom) som sikrede eller noen på sikredes vegne bruker, har leiet, lånt eller mottatt i transport eller forvaring, har fått i oppdrag å reparere, montere, installere, forarbeide, behandle eller lignende. Erstatningsansvar for skade på ting som sikrede har fått i oppdrag å installere, montere, forarbeide, ombygge eller foreta reparasjoner på er likevel dekket med en begrenset forsikringssum på NOK 1.000.000 pr. skade og samlet pr. forsikringsperiode.
- i) Erstatningsansvar for skade eller økning av skade som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med, jordskjelv og vulkaniske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig og krigsliknende handlinger enten krig er erklært eller ikke, terrorisme, opprør eller liknende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden. Ved terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser- og som forstås å være utført i den hensikt å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt.
- j) Erstatningsansvar knyttet til elektromagnetiske felt, tobakksprodukter, blodprodukter eller legemidler.
- k) Erstatningsansvar for personskade i forbindelse med bruk, behandling eller sanering av bygning eller ting som inneholder asbest.
- l) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy. Forsikringen dekker likevel erstatningsansvar som sikrede pådrar seg som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy som ikke omfattes av bilansvarsloven, dvs. kjøretøy som ikke er bygd for større fart enn 10 km/t, og som er vanskelig å endre til større kjørefart.
- m) Erstatningsansvar for skade på ting ved sopp, råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.
- n) Erstatningsansvar i egenskap av byggherre ved nybygg eller tilbygg.

6 Forsikringssum

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt for alle skader konstatert i forsikringsperioden kr 10.000.000, jf. forsikringsavtaleloven § 6-4.

For erstatningsansvar sikrede pådrar seg i egenskap av byggherre, er selskapets samlede erstatningsplikt for alle skader konstatert i forsikringsperioden begrenset til avtalt forsikringssum, minimum kr. 10.000.000.

Selskapets samlede erstatningsplikt for tingskader 5 meter fra arbeidsstedet, jf punkt 5 d), som skyldes gravnings-, sprengnings-, pelnings-, spuntings- eller rivningsarbeid er likevel begrenset til kr 2.000.000 i forsikringsperioden.

7 Egenandel

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, eller fremgår av særskilte vilkår, fratrekkes ved hvert skadetilfelle som omfattes av vilkårene en egenandel som utgjør kr 10.000.

8 Hvordan krav fremsettes og behandles

Utlagte merverdiavgifter som sikrede kan føre til fradrag, jf. lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv., er ikke dekket etter denne avtalen.

8.1 Skademelding

Er krav reist mot sikrede, eller kan det ventes at krav vil bli reist, plikter sikrede uten ugrunnet opphold å gi selskapet melding om kravet.

8.2 Sikredes plikt til å bistå ved saksbehandlingen

Når erstatningskrav er reist, plikter sikrede vederlagsfritt å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling samt å få foretatt de undersøkelser, utredninger og analyser av tilgjengelig materiale som er av betydning for vurderingen av om det foreligger ansvar og eventuelt skadens omfang. Sikrede plikter vederlagsfritt å stille til disposisjon vitner og sakkyndige blant de ansatte ved forhandlinger eller rettergang, og ellers når selskapet har bruk for dette.

8.3 Behandling av erstatningskrav

Uten samtykke fra selskapet må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav. Sikrede skal overlate til selskapet å behandle saken dersom ansvaret etter kravstillerens begrunnelse omfattes av forsikringen.

Når erstatningskrav overstiger avtalt egenandel, tilligger det selskapet å:

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene

- betale den erstatning som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte
- betale påløpte renter selv om forsikringssummen derved overskrides.

Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, dekker selskapet ikke videre utgifter som påløper.

9 Renter

Selskapet betaler renter i henhold til forsikringsavtaleloven § 8-4.

10 Regress

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter skaden, trer selskapet ved utbetaling av erstatning inn i sikredes rett mot tredjemann.

11 Identifikasjon

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlattelse fra sikrede eller personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

12 Definisjoner i ansvarsforsikring

12.1 Skadebegrepet

Med skade forstås den fysiske skade på person eller ting. Personskade anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person. Med tingskade forstås tap av eller fysisk skade påført ting (herunder dyr og fast eiendom) når skaden er inntruffet. Økonomisk tap påført tredjemann som følge av den fysiske skaden regnes som en del av denne.

12.2 Forurensning

Med forurensning forstås:

- tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller grunnen
- støy og rystelser
- lys og annen stråling i den utstrekning forurensningsmyndighetene bestemmer
- påvirkning av temperaturen.

Som forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøvirkning som angitt foran er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.

12.3 Varme arbeider

Med varme arbeider forstås bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds-, og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr.

Forsikringsvilkår Rettshjelpforsikring Huseier

EHU01-RET-05

Innhold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Når forsikringen gjelder
3. Forsikringssum
4. Egenandel
5. Skadeoppgjør

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset, dog ikke for den enkelte eier, eller det enkelte medlem.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder tvister som har oppstått mens forsikringen var i kraft. Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler eller husleieretten.

2.1 Utgifter selskapet svarer for

- Når sikrede er part i en tvist, dekker forsikringen nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige godkjent av retten og vitner.
- Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes inntil 10 % av forsikringssum. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandlinger og bevisopptak. Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag, med mindre sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

2.2 Utgifter selskapet ikke svarer for

- Tilkjente omkostninger fra tidligere rettsinstans(er), hvis saken etter en anke løses ved et forlik der sikrede skal dekke egne omkostninger
- Tvist som har sammenheng med sikredes næringsvirksomhet
- Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, med mindre det dreier seg om tvist i husleieforhold
- Tvist som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandlinger dersom sikrede er konkurs eller akkordskyldner
- Tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik. Forsikringen dekker likevel tvist som gjelder motorkjøretøy som ikke omfattes av bilansvarsloven, dvs. kjøretøy som ikke er bygd for større fart enn 10 km/t, og som er vanskelig å endre til større kjørefart.
- Straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, samt sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkinger) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred)
- Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Dog dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt ut utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning
- Tvist hvor sikrede er part i styre eller styremedlem
- Rettshjelputgifter når tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden
- Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den leilighet eller bolig forsikringen er knyttet til.

3 Forsikringssum

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt for hver tvist begrenset til kr 250.000. Dette gjelder selv om det er flere parter på hver side, og også om partene eller den/ de sikrede har rettshjelpforsikring i flere selskap. Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

4 Egenandel

Egenandelen er kr. 10.000 med tillegg av 20% av det overskytende beløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

5 Skadeoppgjør

Dersom sikrede vil søke erstatning under rettshjelpforsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest et år etter at advokat er engasjert. Underretning skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandlingen eller for særdomstol, regnes fristen fra det tidspunktet hvor den offentlige forvaltningsbehandlingen er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig og bære selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet skal bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere om hvilke utgifter som har påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har selskapet rett til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, skal selskapet ha dokumentasjon for at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening. Det kan kreves at sikrede begjærer salæret fastsatt av retten i henhold til tvistemålslovens § 52.

Forsikringsvilkår Kriminalitet AKR01-KRI-09

Innhold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Når forsikringen gjelder
4. Hva forsikringen omfatter
5. Hva forsikringen ikke omfatter
6. Utvidet dekning
7. Forsikringssum
8. Egenandel
9. Hvordan krav fremsettes og behandles
10. Renter
11. Regress
12. Identifikasjon

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for de som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

2 Hvor forsikringen gjelder

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset gjelder forsikringen direkte økonomisk formuestap som påføres sikrede i Norge, jfr. pkt. 4.

3 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for det tidsrom som fremgår av forsikringsbeviset og omfatter tap som første gang konstateres i forsikringstiden eller senest 12 måneder etter at forsikringsavtalen har opphørt, forutsatt at tapet er en følge av handlinger og unnlatelser som er foretatt i forsikringstiden eller et annet tidsrom angitt i forsikringsbeviset. Tapet anses konstatert på det tidspunkt sikrede oppdaget, eller burde ha oppdaget den straffbare handling eller unnløtelse.

Forsikringstidens utgangspunkt er ikrafttredelsesdato på avtalen som er den første i en uavbrutt rekke av fornyede Kriminalitetsforsikringer i KLP Skadeforsikring AS, maksimum fem år.

4 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen dekker sikredes direkte økonomiske tap som beviselig er en følge av at ansatte eller vikarer, lønnet direkte av sikrede, har, eller har forsøkt, å skaffe seg eller andre en uberettiget direkte økonomisk vinning eller utilbørlig fordel ved å begå en eller flere handlinger eller unnløtelser som er straffbar etter straffelovens bestemmelser om:

- underslag
- tyveri
- bedrageri
- utroskap
- dokumentfalsk
- korrupsjon.

Tapet dekkes selv om gjerningsmannen var sinnssyk eller bevisstløs i gjerningsøyeblikket, jfr. straffelovens § 44.

Med direkte økonomisk tap menes det kronebeløp eller verdien av den gjenstand eller interesse som er frarøvet sikrede ved en handling eller unnløtelse som nevnt i første avsnitt. Verditapet for gjenstander settes til hva det vil koste å anskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, gjenstand da tapet ble konstatert.

5 Hva forsikringen ikke omfatter

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset dekker forsikringen ikke:

- a) indirekte økonomisk tap eller følgetap, herunder tapt inntekt, tapt fortjeneste etc.
- b) fysisk skade på personer eller ting, eller økonomiske følgeskader av slike skader.
- c) rentetap frem til 2 måneder etter at forholdet er meldt KLP Skadeforsikring AS, inflasjonstap, disponeringstap og lignende tap sikrede lider ved ikke å ha kunnet disponere beløp/verdier.
- d) tap som skyldes handlinger eller unnløtelser som har tjent til å dekke tap som skyldes straffbare handlinger eller unnløtelser foretatt før forsikringstidens begynnelse. Tap eller omstendigheter som kan føre til tap som var kjent for sikrede ved forsikringstidens begynnelse er heller ikke dekket.
- e) tap som er påført sikrede som følge av handlinger eller unnløtelser som er utført av eller i samarbeid med:

- nåværende eller tidligere ordfører, rådmann, formannskapsmedlemmer, kommunestyremedlemmer eller sentralt ledende personell i kommunen eller av noen i deres familie,
  - nåværende eller tidligere medeier, daglig leder eller styremedlem i virksomheten, eller av medlem av medeiers eller daglig leders familie,
  - medlem av sikredes familie. Med familie menes ektefelle, registrert partner eller samboer, foreldre, barn, søsken og deres ektefelle, partner eller samboer.
- f) tap hvor det eneste bevis for tapet bygger på varelager telling eller resultatberegninger.
- g) tap som skyldes avsløring av forretningshemmeligheter eller annen fortrolig informasjon, uavhengig av om denne er beskyttet av patent, varemerke, opphavsrett eller lignende.
- h) tap som er dekningsmessig på en forsikring tegnet i annet selskap enn KLP Skadeforsikring AS. Dersom KLP Skadeforsikring AS likevel har utbetalt erstatning som er dekket hos et annet forsikringsselskap, kan KLP Skadeforsikring AS fremme regress mot forsikringsselskapet.

6 Utvidet dekning

Forsikringen er utvidet til å omfatte:

6.1 IT-Kriminalitet - formuestap påført sikrede ved datakriminalitet av utenforstående

Vilkårenes punkt 4 endres til å omfatte:

Sikredes økonomiske tap som konstateres i forsikringstiden og som har oppstått som følge av at andre enn ansatte, vikarer og oppdragstakere:

- skaffer seg selv eller andre en økonomisk fortjeneste som følge av tyveri eller bedrageri i henhold til straffeloven og
- tapet har oppstått som følge av inntrengning i og manipulering av datanettverk i sikredes databehandlingssystem.

Sosial manipulasjon som fakturasvindel, direktørsvindel og phishing er følgelig ikke omfattet av forsikringen. Vilkårenes øvrige bestemmelser, punkt 1-12 og sikkerhetsforskrifter, gjelder også for denne dekningen.

6.2 Tap påført sikredes kunder/klienter

a) Vilkårenes punkt 4 endres slik at forsikringen også dekker direkte økonomisk tap påført sikredes kunder/klienter ved straffbare handlinger eller unnlaterelser som er dekket av forsikringen.

b) Vilkårenes punkt 4 endres slik at forsikringen også dekker tap av midler sikrede har i sin forvaring på særskilt klientkonto, når tapet er en følge av straffbare handlinger og unnlaterelser som er dekket av forsikringen.

Vilkårenes øvrige bestemmelser, punkt 1-12 og sikkerhetsforskrifter, gjelder også for denne dekningen.

7 Forsikringssum

Den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset, angir KLP Skadeforsikring AS sin maksimale utbetalingsplikt både for hvert forsikringstilfelle og samlet i forsikringsperioden. Dersom ingen forsikringssum fremgår av forsikringsbeviset er forsikringssummen kr 1.000.000 pr forsikringstilfelle og totalt i forsikringsperioden.

Det anses som ett forsikringstilfelle når tap er forårsaket ved at flere personer i samarbeid har utført handlingen eller unnlaterelsen som KLP Skadeforsikring AS svarer for. Det anses også som ett forsikringstilfelle dersom samme person har utført flere handlinger eller unnlaterelser som KLP Skadeforsikring AS svarer for. Det samme gjelder også om handlingen eller unnlaterelsen er utført i forskjellige forsikringsår og omfatter flere straffbare forhold.

8 Egenandel

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er sikredes egenandel kr 50.000 pr forsikringstilfelle. Egenandel beregnes av enhver utbetaling under forsikringen, også utgifter til ekstern sakkyndig.

9 Hvordan krav fremsettes og behandles

9.1 Sikredes plikter - skademelding

Dersom sikrede oppdager eller får mistanke om en omstendighet som kan føre til krav, plikter sikrede uten ugrunnet opphold å gi skriftlig melding til KLP Skadeforsikring AS. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-10 og 8-5 første ledd.

Fremmes det erstatningskrav mot KLP Skadeforsikring AS, plikter sikrede uten ugrunnet opphold på egen bekostning å dokumentere tapet, samt legge frem bøker, regnskap og andre dokumenter og opplysninger som KLP Skadeforsikring AS finner nødvendig for å vurdere saken. Sikrede plikter også å utføre de undersøkelser og utredninger som KLP Skadeforsikring AS finner nødvendig, samt møte ved forhandlinger eller rettergang.

Etter avtale med KLP Skadeforsikring AS kan det engasjeres ekstern sakkyndig bistand til å kartlegge hendelsesforløp og tapets størrelse. Dette reduserer ikke sikredes plikter. Dersom sikrede må forstå at KLP Skadeforsikring AS kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil KLP Skadeforsikring AS selv kan ivareta sitt tarv.

9.2 Sikredes plikt til å avverge og begrense skade

Har sikrede kjennskap til at en person som omfattes av forsikringen har foretatt handlinger eller unnlater som har medført, eller som kan ventes å medføre tap for sikrede, plikter sikrede å ta forholdsregler med sikte på å begrense skadevirkningene og å avverge ytterligere tap, jf. forsikringsavtaleloven § 4-10.

9.3 KLP Skadeforsikring AS sine plikter: beregning og utbetaling av erstatning

Når det er klarlagt at det er inntrådt et forsikringstilfelle, skal selskapet uten ugrunnet opphold utbetale den del av forsikringssummen som overstiger egenandelen til dekning av det dokumenterte tap. Så lenge det offentlige behandling av en eventuell straffesak ikke er avsluttet, kan ingen erstatning kreves utbetalt, jfr. FAL § 8-2. Ved beregningen av tapet kan det gjøres fradrag for beløp sikrede kan motregne overfor den som har begått handlingen.

10 Renter

Selskapet betaler renter i henhold til forsikringsavtaleloven § 8-4.

11 Regress

Sikrede plikter å ta kontakt med KLP Skadeforsikring AS for å avklare om det skal fremsettes regresskrav overfor skadevolder(ne) for eget udekket tap og selskapets erstatningsutbetaling. KLP Skadeforsikring AS kan kreve regress mot skadevolder(ne). Det innfordrede beløp kommer til fradrag i en eventuell erstatningsutbetaling.

12 Identifikasjon

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnløstelse fra sikrede eller personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

Forsikringsvilkår Styreansvar AST01-STY-06

Innhold:

1. Defnisjoner
2. Hvem forsikringen gjelder for
3. Hvor forsikringen gjelder
4. Hva forsikringen omfatter
5. Hva forsikringen ikke omfatter
6. Forsikringssum
7. Egenandel
8. Skadeoppgjør og erstatningsberegning
9. Skader som dekkes etter særskilt avtale (særvilkår)

1 Defnisjoner

- a) Forsikringstaker: den som har inngått forsikringsavalen med selskapet
- b) Sikrede: den hvis erstatningsansvar er dekket.

2 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for ethvert nåværende, tidligere og fremtidig styremedlem eller ledende ansatt.

Selskapet må være hjemmehørende i Norge.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Europa.

4 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for ren formuesskade som sikrede kan pådra seg i egenskap av sin styrefunksjon.

Med ren formuesskade forstås økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting, herunder fare for skade som ikke er inntruffet.

Forsikringen omfatter krav som:

- a) fremsettes mot den sikrede i forsikringsperioden eller i den eventuelt forlengede konstateringsperioden, jf. pkt. 9.1.
- b) fremsettes senere enn det som følger av pkt. 4 a, forutsatt at den sikrede eller forsikringstaker rapporterer kjennskap til skade eller forhold der det er rimelig grunn til å tro at erstatningskrav kan bli fremsatt. Rapport må være mottatt av selskapet innen utgangen av forsikringsperioden, eller i den eventuelle forlengede konstateringsperioden.

5 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen gjelder ikke for:

- a) krav som følge av at den sikrede har påtatt seg konsulentoppdrag og lignende, eller opptrådt som rådgiver for forsikringstaker mot særskilt godtgjørelse ut over ordinært honorar eller lønn
- b) krav som følge av skade eller handling som den sikrede kjente til eller burde kjent til ved inngåelse av forsikringsavtalen
- c) krav som følger av miljøskade eller brudd på miljølovgivningen
- d) bøter, dagmulkt og lignende
- e) krav som følger av skade som sikrede selv har forårsaket ved forsett, eller der den forsikrede forsettlig har overtrådt lov eller forskrift.

6 Forsikringssum

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt for alle skader konstatert i forsikringsperioden kr. 2.000.000, jf. forsikringsavtalelovens § 6-4 første ledd.

7 Egenandel

Det fratrekkes ingen egenandel under styreansvarsforsikringen.

8 Skadeoppgjør og erstatningsberegning

Når sikrede eller forsikringstaker mottar eller får kjennskap til skade eller forhold der det er rimelig grunn til å tro at erstatningskrav kan bli fremsatt, skal dette uten ugrunnet opphold meldes til selskapet. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet, jf. forsikringsavtaleloven § 8-5 første ledd.

Enhver av de sikrede har rett til å melde skaden.

Dersom kravet fremsettes etter at forsikringen er opphørt, men rapport som nevnt i pkt. 4 b er sendt selskapet i tide, vil det ved skadeoppgjør legges til grunn forsikringsbeløpet for det tidspunkt da selskapet første gang mottok rapport om forholdet.

Dersom flere krav rettes mot en eller flere av de sikrede, eller flere krav rettes mot en av de sikrede og kravet bygger på vesentlig samme grunnlag, er disse å betrakte som en skade.

9 Skader som dekkes etter særskilt avtale (særvilkår)

9.1 Forlenget konstateringsperiode ved likvidasjon og oppsigelse

Dersom selskapet eller forsikringstaker ikke fornyer avtalen, kan forsikringsdekningen utvides i henhold til forsikringsvilkårene for krav som fremsettes under den forlengede konstateringsperioden, men som har sitt utspring i handling eller unnløst før ordinær forsikringsperiode utløper.

Utvidet dekning kan bare innvilges dersom selskapet får skriftlig melding om dette, og tilleggspremien er betalt innen 30 dager etter utløp av ordinær forsikringsperiode.

Forsikringsvilkår Kollektiv ulykkesforsikring Huseier

EHU01-ULY-03

Gjelder fra 01.01.2013

Innhold:

1. Definisjoner
2. Hvem forsikringen omfatter
3. Når og hvor forsikringen gjelder
4. Hva forsikringen dekker - forsikringsytelser
5. Oppgjør
6. Begrensninger og spesielle risikoer
7. Endringsbestemmelser - Fornyelse/oppsigelse av medlemsavtale/avtaledokument
8. Uttredelse av ulykkesforsikringen

1 Definisjoner

1.1 Forsikringsbevis/avtaledokument

Avtaledokumentet er det dokument som undertegnes av partene, og som uttrykker arbeidsgiverens tilslutning til den kollektive ulykkesforsikringen i selskapet og selskapets overtakelse av forsikringsansvaret.

I avtaledokumentet skal fremgå fra hvilket tidspunkt forsikringen overtas og de regler som gjelder for oppsigelse av avtalen.

1.2 Forsikringstaker

Med forsikringstaker menes det borettslag/sameie som har inngått gruppeavtalen om kollektiv ulykkesforsikring med selskapet.

1.3 Forsikrede

Med forsikrede menes de hvis liv eller helse forsikringen knytter seg til.

1.4 Sikrede

Med sikrede menes den som har rett til å få utbetalt erstatning.

1.5 Ulykke

Med ulykke forstås skade på legemet forårsaket av en plutselig og uforutsett ytre hendelse.

1.6 Medisinsk invaliditet

Med medisinsk invaliditet forstås varig og betydelig skade av medisinsk art.

Invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av Sosialdepartementets invaliditetstabell med tilhørende retningslinjer.

1.7 Grunnbeløpet

Med G menes det grunnbeløp som til enhver tid er fastsatt av Stortinget jf. folketrygdloven § 6-2.

2 Hvem forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter eiere og beboere i borettslaget/sameiet. Forsikringen opphører for den enkelte eier/beboer når vedkommende fyller 70 år.

3 Når og hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder:

Under utøvelse av dugnadsarbeid som er organisert av borettslaget/sameiet og som omfatter utvendig arbeid og/eller dugnadsarbeid i felleslokaler.

4 Hva forsikringen dekker - forsikringsytelser

Ytelser tilstås ved ulykker/ulykkesskader som fører til varig medisinsk invaliditet og dødsfall eller medfører behandlingsutgifter.

4.1 Varig medisinsk invaliditet

Ulykkesskade som fører til varig medisinsk invaliditet gir rett til en erstatning på maksimalt 2 G, med mindre annen erstatningssum er avtalt og uttrykkelig fremgår av forsikringsbeviset. Full erstatning ytes når invaliditetsgraden er fastsatt til 70 % eller mer. Ved lavere invaliditet reduseres erstatningen forholdsmessig.

Graden av invaliditet fastsettes på grunnlag av Sosialdepartementets invaliditetstabell med tilhørende retningslinjer.

4.2 Dødsfall

Ved dødsfall som følge av ulykkesskade ytes en erstatning på 1 G. Samlet erstatning ved invaliditet og død begrenses til 2 G. Utbetaling av dødsfallerstatning skjer til dødsboet.

4.3 Behandlingsutgifter

Medfører ulykkesskaden utgifter til behandling av personskaden, erstattes nødvendige utgifter til:

- lege og tannlege. Tannskade som følge av spising er unntatt. Forsikringen omfatter også første permanente tannbehandling (bro, kroner osv.) selv om behandlingen skjer senere enn 3 år etter skadedagen. Oppgjør for slike utgifter skal likevel foretas innen 3 år fra skadedagen på grunnlag av omkostningsoverslag fra tannlege eller tanntekniker
- forbindelsessaker og medisin foreskrevet av lege eller tannlege
- proteser
- behandling og forpleining i sykehus, samt fysikalsk behandling når den er foreskrevet av lege for kurativ behandling
- reise til og fra hjemstedet for behandling hos lege, tannlege og fysioterapeut eller forpleining på sykehus som nevnt ovenfor. Erstatningen begrenses til utgifter ved rimeligste transportmiddel når det tas hensyn til skadedes tilstand
- utgifter til opphold i hotell, rekonvalesenthjem eller lignende erstattes ikke
- den forsikrede plikter å legge frem legitimert oppgave over de utgifter som kreves erstattet, og har bare krav på erstatning for den del av utgiftene som overstiger det som kan kreves fra annet hold
- behandlingsutgifter betales i inntil 3 år fra skadedagen begrenset til 0,1 G. Fra disse erstatninger trekkes en egenandel på kr 500.

5 Oppgjør

5.1 Erstatningsoppgjør ved varig medisinsk invaliditet

Når legens sluttattest og de øvrige nødvendige legitimasjoner er mottatt, beregnes og utbetales erstatningen.

Har ulykkesskaden innen 3 år medført invaliditet som antas å bli livsvarig skal det betales erstatning for invaliditet på grunnlag av den sum som er nevnt i avtalen, og etter de regler som er nevnt nedenfor, under forutsetning av at forsikrede er i live etter 1 år. Ved invaliditet på 70% eller mer betales hele forsikringssummen. Forsikringssummen reduseres i henhold til forsikringsvilkårenes punkt 5.1 hvis invaliditeten er mindre.

Tap av eller skade på lem eller organ som var fullstendig ubrukbart før ulykkesskaden inntraff, gir ikke rett til erstatning for invaliditet. Var et lem eller organ tidligere delvis tapt eller ubrukbart, gjøres det tilsvarende fradrag når invaliditetsgraden bestemmes.

I alle andre tilfelle av invaliditet skal invaliditetsgraden fastsettes skjønnsmessig, idet de prosentsetser som er anført i invaliditetstabellen skal tjene som veiledning. Ved fastsettelsen skal det ikke tas hensyn til individuelle anlegg. Hvis personen er venstrehendt, er det anledning til å ta hensyn til dette.

Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100% selv om flere lemmer eller organer er skadet.

Skulle den forsikrede dø etter at ulykkesskaden inntraff og før endelig oppgjør har funnet sted, men det godtgjøres at dødsfallet ikke har sammenheng med ulykkesskaden, skal det betales erstatning for varig medisinsk invaliditet som kan tilskrives ulykkesskaden.

Skade som ikke kan antas å medføre varig invaliditet og skade som utelukkende virker vansirende, samt tannskade, gir ikke rett til invaliditetserstatning.

Invaliditetserstatningen beregnes etter G på oppgjørstidspunktet med mindre G på skademeldingstidspunktet tillagt renter i henhold til forsikringsavtaleloven gir en høyere erstatningsutbetaling.

5.2 Utbetaling av dødsfallerstatning

Utbetaling av dødsfallerstatning skjer til dødsboet.

Erstatningen beregnes etter G på oppgjørstidspunktet med mindre G på skademeldingstidspunktet tillagt renter i henhold til Forsikringsavtaleloven, gir en høyere erstatningsutbetaling.

6 Begrensninger og spesielle risikoer

6.1 Generelle begrensninger

Forsikringen omfatter ikke ulykker inntruffet før forsikrede ble omfattet av forsikringen.

Selskapet svarer ikke for skade eller økning av skade som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med, jordskjelv og vulkanske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig og krigsliknende handlinger enten krig er erklært eller ikke, terrorisme, opprør eller liknende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

Ved terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt.

6.2 Spesielle begrensninger

Forsikringen omfatter ikke ulykkesskader som skyldes manglende bruk av sikkerhetsutstyr.

Forsikringen dekker ikke:

- a) skade som skyldes slagtilfelle, besvimelse eller annen sykkelig tilstand. Selv om en ulykkesskade kan påvises som årsak, svarer selskapet ikke for følgende sykdommer eller sykelige tilstander:
  - hjerte-/ karsykdommer, for eksempel hjerteinfarkt, åreknuter, angina pectoris
  - blodsykdommer, for eksempel anemi
  - kreftsykdommer
  - nevroser
- b) sykdom oppstått ved infeksjon eller stikk eller bitt av insekt, for eksempel malaria eller flekktyfus. Dog svarer forsikringen for lokal sårinfeksjon og blodforgiftning oppstått på denne måte. Andre infeksjoner svarer forsikringen for bare når det må anses å være på det rene at årsaken er infeksjon av sår oppstått ved ulykkesskade og at en annen smittemåte må anses utelukket.
- c) skade ved forgiftning ved mat, drikke eller nytelsesmidler eller skade ved behandling med eller inntaking av medikamenter, med mindre det skjer etter ordre fra lege som et ledd i behandlingen av en erstatningsmessig ulykkesskade. Skade ved inntaking av sove- og smertestillende midler er dog under enhver omstendighet helt unntatt.
- d) skade ved forgiftning av gass, med mindre forgiftningen er oppstått plutselig ved en enkelt anledning gjennom et uhell, og det må anses helt på det rene at den er skjedd ufrivillig. Gassforgiftning i garasje er dog under enhver omstendighet unntatt.
- e) skade ved operasjon, lysbehandling, behandling ved røntgen, radium, diatermi og lignende stråler eller annen behandling, med mindre den forsikrede har underkastet seg operasjon/ behandlingen på grunn av en ulykkesskade som forsikringen svarer for
- f) skade som skyldes påvirkning av lys eller temperatur, med mindre den forsikrede var utsatt for påvirkningen som følge av en ulykkesskade som selskapet svarer for, eller påvirkningen skyldes en nødssituasjon som den forsikrede ufrivillig var kommet opp i
- g) drukning med mindre kravstilleren kan godtgjøre at drukningen ikke skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller forhold som selskapet etter vilkårene ellers ikke svarer for
- h) skade ved deltakelse i slagsmål eller utførelse av en forbrytelse
- i) skade på sinnet alene, for eksempel sjokk, uten at det samtidig er oppstått legemsskade som fører til livsvarig invaliditet.

7 Endringsbestemmelser - Fornyelse/Oppsigelse av medlemsavtale/avtaledokument

Selskapet kan endre disse forsikringsvilkår. Endringene kan gjennomføres med virkning fra begynnelsen av nytt forsikringsår når endringene er sendt senest sammen med premievarselet for den nye forsikringsperiode, jf. forsikringsavtaleloven § 12-7.

Forsikring som er avtalt for en tid av minst 1 år fornyes automatisk hvis ikke annet er avtalt, for 1 år ad gangen såfremt ingen av partene sier opp forsikringen.

Forsikringstakeren kan si opp forsikringen ved avtaleperiodens begynnelse innen 1 måned etter at selskapet har sendt premievarsel for en ny periode.

Selskapet kan si opp forsikringen med virkning fra avtaleperiodens utløp innen 2 måneder før utløpet av forsikringstiden, basert på særlige grunner. For øvrig kan selskapet si opp forsikringsforholdet i forsikringstiden slik det er fastsatt i forsikringsavtaleloven § 12-4.

8 Uttredelse av ulykkesforsikringen

Når den forsikrede trer ut av den gruppe som ulykkesforsikringen omfatter, opphører forsikringen.

Forsikringsvilkår Naturskade EBO01-NAT-05

1 Naturskade

Lov om naturskadedekning av 16. juni 1989 gjelder.

1.1 Hva forsikringen dekker

Forsikringen dekker skade på brannforsikrede ting i Norge, som direkte skyldes naturulykke som:

- Skred
- Storm
- Flom
- Stormflo
- Jordskjelv eller vulkanutbrudd

Jf § 1 i Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.

Omfatter forsikringen våningshus, bolighus eller fritidshus, omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg - herunder utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang - og gårdsplass i tilknytning til bygningen, oppad begrenset til 5 dekar. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor hagen, hageanlegg eller på gårdsplassen.

For andre bygninger enn våningshus, bolighus og fritidshus omfatter forsikringen i tillegg til bygning kun utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang.

1.2 Hva forsikringen ikke dekker

Forsikringen dekker ikke:

- a) Skade på skog eller avling på rot, beite innmark og utmark, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. Selskapet dekker likevel naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- b) Skade på hageanlegg i tilknytning til annen bygning enn våningshus, bolighus og fritidshus og skade på avling (avkastning av hageanlegget). Selskapet dekker likevel skade på utvendig basseng, gjerde og flaggstang med til sammen kr 50.000.
- c) Ting som det ikke er naturlig å brannforsikre.
- d) Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende.
- e) Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- f) Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte og lignende.
- g) Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud - i medhold av naturskadelovens §22 - og skaden er av slik art som erklæringen gjelder.
- h) Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.
- i) Skade på sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inklusiv feste på land.
- j) Skade på flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger
- k) Skinnegående materiell som tog, trikk og lignende.
- l) Skade på bruer, klopper, moloer, damanlegg, tunneler i fjell og lignende.

1.3 Redningsutgifter

Er forsikret ting skadd eller direkte truet ved utløst naturulykke, dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen/gjenanskaffelsesprisen.

1.4 Andre spesielle bestemmelser ved naturskade

Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal bygningen erstattes som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.

Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet pga. fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til 5 dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet. I stedet for å erstatte tomt og bygninger etter tredje ledd kan forsikringsselskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot naturskader at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsselskapet dekker utgiftene til sikringstiltakene og sørger for ettersyn og vedlikehold.

Avgrensning av tomt:

- Avregningsgrunnlaget for tomt (hage, hageanlegg, gårdsplass, vei og den ikke-opparbeidede delen av tomta), settes til kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen. Dersom skaden ikke repareres, kan selskapet avregne det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden.

Reduksjon eller bortfall av erstatning: Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:

- Skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenningene tingen kan ventes å bli utsatt for
- Dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for ikke å ha forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen - eventuell avkortning i erstatningen - skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, vedkommendes mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Forsikringssekskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturskade, fastsettes av Justisdepartementet og utgjør pr. 01.01.2019 kr 16 milliarder. Dersom skaden blir større, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.

1.5 Ankenemnda for Statens naturskadefond

Er det tvil om:

- Det foreligger naturskade,
- Det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer,
- Betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning på grunn av svak konstruksjon, dårlig vedlikehold mv (se ovenfor) er tilstede, kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond etter reglene i naturskadeloven §18.

1.6 Egenandel

Egenandel ved naturskade er den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til naturskadeforsikringsloven. Fra 01.04.2005 er egenandelen kr 8.000.